

5 NİSAN AVUKATLAR GÜNÜ TARİHSEL DAYANAĞI

(*)

(**)

Cumhuriyetimizin İlanından sonra ilk kez en geniş katılımıyla 3 Ocak 1934 de İzmir’de yapılan “Türkiye Avukatlar Birliği” Toplantısında, toplantıya katılan Baro Başkanları ve İllerin Baro temsilcileri “Türkiye Barolarının Aynı Çatı Altında Toplanması Düşüncesini” benimsemişlerdir.

1934 yılında alınan ilke kararı uyarınca tüm Baro Başkanları ve Baroların Temsilcileri bu karardan yaklaşık 24 yıl sonra, 5 Nisan 1958 tarihinde İzmir’de, İzmir Ticaret Odası Toplantı Salonunda toplanarak, iki günlük çalışma sonunda Barolar Birliğinin kuruluş çalışmalarını görüşmüşlerdir. Toplantı sonucunda alınan kararlar temenni niteliğindedir.

Yapılan araştırmada, Baro Başkanlarının İzmir de neden ilk kez 5 Nisan 1958 de toplandıkları, bu tarihin 70 yıl önce 5 Nisan 1878 de yapılan İstanbul Barosunun ilk Genel Kuruluyula aynı gün olmasının, 5 Nisan 1958 günü İzmir de toplanan Baroların, 5 Nisan tarihini seçmelerinin özel bir nedeninin olup olmadığı saptanamamıştır.

A. 5 NİSAN 1958 BARO BAŞKANLARI İZMİR TOPLANTISI:

5 Nisan 1958 yılında yapılan toplantıya ilişkin Türkiye Barolar Birliğinde kayıt ve tutanak bulunmamaktadır. Toplantı Tutanakları 7 Nisan 1958 Pazartesi tarihli Demokrat İzmir Gazetesinde yayınlanmıştır. 5 Nisan Avukatlar Günü kabul edilmesine ilişkin gazete de yer alan görüşmeler şu şekildedir.

Ankara Delegatesi Asım Ruacan;

Avukatlar gününün tespiti hakkındaki görüşmeler sonuçlanmıştır. Ben şahsen 5 Nisanın kabulünü teklif ediyorum.

İzmir Delegatesi Enver Arslanalp;

Biz İzmir Barosu olarak 5 Nisanı kutladık. Bu artık gelenek haline gelmiştir.

Ankara Delegatesi Kongre Başkanı Mehmet Nomer;

Biz Muhamat Kanununun yürürlüğe girdiği tarihi tetkik ettik. Bu tarih 27 Nisandır. Ancak, 5 Nisanı ayrı olarak kabulde mahzur yoktur.

İstanbul Delegatesi Ahmet Hamdi Sayar;

Bizce de 5 Nisanın kabulünde mahzur yoktur.

Sivas Delegatesi Şerafettin Solakoğlu;

Bu konuyu Barolar Birliği kurulduktan sonra yetkili organ ele alsın, teklifindeyim.

Başkan bu teklifi oya sundu ve ittifakla kabul edildiğini bildirdi.

Toplantıyı idare eden Başkan Vekili ve İzmir Delegatesi Necdet Öklem;

Gündemdeki konular sona ermiştir. Açılıştaki olduğu gibi, kapanışı da bu güzel toplantıyı yapan Ankara Barosu Başkanı ve Toplantı Başkanına bırakıyorum.

Ankara Barosu Başkanı ve Toplantı Başkanı Mehmet Nomer;

Bu toplantıya katılan bütün arkadaşlarıma teşekkür ederim. Mesaimiz müsmir olsun, Avukatlık Mesleği ilelebet payidar olsun. Hepinizi saygı ile selamlıyor ve toplantıya son veriyorum.

Toplantı 18.20 de sona ermiş ve iş bu tutanak tarafımızdan tanzimle imza olunmuştur.

Başkan Mehmet Nomer(Ankara)
Başkan Vekili Necdet Öklem(İzmir)
Yazman Gülser İyigün (Aydın)
Yazman Eşref İnceoğlu (Diyarbakır)

Alınan kararlar iki başlıkta toplanmıştır.

- Türkiye'deki Baroların Bir Üst Kurulda Toplanmalarına. (Alınan kararda Türkiye Barolar Birliği ismi kullanılmamıştır)
- Her Yıl 5 Nisanın Avukatlar Günü Olarak Kutlanmasına Karar Verilmiştir.

B.AVUKATLAR GÜNÜNÜN TESPİTİ ÇALIŞMALARI

Daha sonra 06.02.1963 tarihinde toplanan İzmir Barosu Yönetim Kurulu, 5 Nisan tarihini Avukatlar günü olarak kabul edip, kutlama kararı almıştır.

1969 yılında, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 10. Maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği kurulmuş, 9 Ağustos 1969 tarihinde Ankara da ilk kez Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 11.08.1969 tarihindeki ilk toplantısında;

“.....Her yıl Avukatlar günü yapılmasına ve bu günün tespiti için gerekli incelemeleri yapma görevinin Avukat Osman Kuntman'a verilmesi” kararı verilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, Av. Kuntman dan bir yazı ile raporunu çok acele vermesini istemiştir. Sayın Kuntman 10-15 gün gibi kısa bir süre içerisinde AVUKATLAR GÜNÜNE İLİŞKİN hazırladığı raporunu Türkiye Barolar Birliği'ne sunmuştur. Rapor iki sayfadan ibarettir. İlk sayfa 6 Eylül 1969 tarihini taşımakta ve “ilişikte raporunu sunduğunu” belirtmektedir. İkinci sayfada kısaca İstanbul Barosunun kuruluş tarihçesi anlatılmıştır.

İkinci sayfanın 7. Paragrafının son satırında “İstanbul'da Kurulan İlk Baro olan Cemiyeti Daime'nin kuruluş tarihi 24 Mart 1878” olarak geçmiştir.

Devamla 2. Sayfanın sonunda;

“Cumhuriyet Döneminde 3 Nisan 1924 günü, 460 sayılı Mahamat Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna göre İstanbul Barosunun ilk Genel Kurulu 18 Ağustos 1924 günü yanan Adliye Sarayında toplanmıştır”
Demidir.

Sayın Kuntman'ın verdiği rapordan sonra toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 06.09.1969 tarihli Toplantısında “Av. Osman Kuntman ın Avukatlar gününün tespitiine ilişkin raporu incelendikten sonra ve bu konuda incelemeler tamamlandıktan sonra bir karar verilmesi” kararlaştırmıştır.

C. 15, 16 MAYIS 1987 GÜNÜ TEKİRDAĞ'DA YAPILAN T.B.B GENEL KURULU ve AVUKATLAR GÜNÜNÜN KABULÜ

Avukatlar Gününe ilişkin uzun bir süre karar alınmamıştır. 15-16 Mayıs 1987 günlerinde

Tekirdağ'da yapılan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'nda, Av. Nebi İnal, Av. Güneş Atabey, Av. İskender Özturanlı, Av. Fadıl Aktop, Av. Ahmet Ersöz, Av. Yılmaz Korkma, Av. S. Yüksel Uşak, Av. K. Öztürk, Av. T. Karal, Av. Mustafa Paçen'in Divan Başkanlığına ortak önerge vererek 5 NİSAN TARİHİNİN AVUKATLAR GÜNÜ olarak kutlanmasını önermiş ve istemişlerdir.

Önerge hakkında söz alan İzmir Barosu Delegatesi Avukat Enver Arslanalp Genel Kurulda tutanaklara geçen konuşmasında;

Av. Enver ARSLANALP (İzmir Barosu)-

Efendim 5 Nisan, Avukatlar Günü olarak öteden beri kutlanmaktadır. Bu toplum katmanlarında tutmuş durumdadır.

5 Nisanın Avukatlar Günü olarak kutlanması 1958 yılında İzmir'de barolar arası bir kurul ve Türkiye Barolar Birliği'nin gerçekleşmesi yolunda bir karar alındı. Yani Türkiye Barolar Birliği o karardan sonra yapılan savaşımınla gerçekleşti ve o toplantıda kutlanmasına karar verildi. İleride, ki bunun savaşımını hep birlikte vereceğiz, bir öz yönetim ve bağımsızlığa barolar kavuştuğu zaman. Onu da ayrıca bir bayram günü olarak düşünülebilir veyahut da tekrar bir gözden geçirilir, ama şimdilik düşüncemiz bundan ibarettir.

Saygılar sunarım.

Alkışlar.

BAŞKAN-

Teşekkür ederiz Sayın Özturanlı.

Başka söz almak isteyen var mı?... Yok.

Biraz önce okumuş olduğum önergeyi oylarınıza sunuyorum: 5 Nisan gününü Avukatlar günü altında kutlamayı kabul edenler...Etmeyenler...

Oybirliğiyle 5 Nisan Avukatlar günü olarak kabul edilmiştir.

Alkışlar.

Tutanaklardan da belirlendiği gibi Türkiye Barolar Birliği 15, 16 Mayıs 1987 tarihli Genel Kurulu, 5 NİSAN GÜNÜNÜ AVUKATLAR GÜNÜ olarak oy birliğiyle kabul etmiştir.

İstanbul Barosu Avukatlarından Osman Kuntman sonraki yıllarda yaptığı ayrıntılı araştırmaları neticesi bu görüşünü değiştirmiştir.

D. 5 NİSAN 1878 TARİHİNDE YAPILAN İSTANBUL BAROSU'NUN

İLK HEYET-İ UMUMİYESİ:

Av. Osman Kuntman 1969 yılında İstanbul Barosunun kuruluşuna ilişkin tamamlayamadığı çalışmasını, 4 Ocak 1975 tarihinde tamamlayarak İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'na vermiştir. Daha sonra gerek İstanbul Barosu'na verdiği raporda ve gerek Nisan 1988 tarihinde İstanbul Barosu Dergisinde yayınlanan yazısında, ilk toplantı tarihinin 24 Mart 1294 Mali, 5 Nisan 1878 Miladi olduğunu kabul etmiştir. (İstanbul Barosunun tarihçesi ile ilgili araştırmalar yapan Özkent, Tan, Betil zaman içerisinde yayınladıkları makale ve araştırmalarında, İstanbul Barosunun ilk Genel Kurulunun 5 Nisan 1878 tarihinde yapıldığı konusunda görüş birliği içindedirler.)

Avukat Osman Kuntman'la çok kez telefonla görüştük ve bu tarihsel eksikliğin giderilmesi için sözleştik, 3 Mart 1999 saat 16.30 da Karaköy'de Tarihi Ömer Abet İş Hanındaki bürosunda

buluştuk. Kendisine Türkiye Barolar Birliği'ne verdiği 6 Eylül 1969 tarihli raporun fotokopisini gösterdim. Önce rapordaki yazım ve imla tekniğinin kendi yazı ve imla tekniğine pek uymadığını belirtti, arşivini araştırdı ve Türkiye Barolar Birliğine 30 yıl evvel verdiği raporun suretini buldu. Raporu birlikte inceledik. Kendisi raporunun 7. Paragraf son satırındaki 24 Mart 1878 tarihinin yanlış yazıldığını, aslında İstanbul Barosuna temel teşkil eden tarihin, İstanbul Barosu ilk Genel Kurulu olan 5 Nisan 1878 olduğunu, bunu yazdığı yazılarında ve kitaplarında da belirttiğini vurguladı. Diğer araştırmacılarında bu görüşte olduğunu belirtti.

Av. Osman Kuntman ile yaptığım görüşme ve belgelerin bir kısmının özgün metinlerini inceleme neticesi İstanbul Barosu'nun ilk Genel Kurulunun 5 Nisan 1878 tarihinde toplandığı görüşümdedir.

Bu tarihsel gelişme ışığında, Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşu aynı gün yapılmış iki tarihsel toplantıya dayandırılmalıdır. Bunlardan ilki Birliğin kabul ettiği 5 Nisan 1958 tarihinde İzmir'de toplanan Baro Başkanlarının toplantısıdır. Diğeri ise çok mutlu bir tarihsel rastlantı olan, İzmir'deki toplantıdan 70 yıl önce aynı gün yapılmış olan 5 Nisan 1878 İstanbul Barosunun İlk Heyet-i Umumiyesi, Genel Kurul Toplantısıdır.

Bu araştırma ile 1969 yılında 5 Nisan Avukatlar gününün saptanmasındaki araştırma eksikliğini de tarihsel tanık ve belgeleriyle açıkladığımı sanıyorum.

Umarım ve dilerim, Barolar Birliği Genel Kurulunda 5 NİSAN AVUKATLAR GÜNÜNÜN TARİHSEL DAYANAĞI, 5 NİSAN 1878 İSTANBUL BAROSU'NUN İLK HEYET İ UMUMİYESİ ve 5 NİSAN 1958 İZMİRDE TOPLANAN BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI OLARAK değiştirilir.